

tilvebragt de nødvendige Boliger, af uhyre Vigtighed er det, at Arbejdet kommer i Gang. Og ingen kan være i Tvivl om, at Byggeriet er saa at sige de første Hjul, der skal sættes i Gang, faar vi først disse Hjul til at gaa paa normal Maade, vil andre Hjul følge efter, og Mekanismen vil efterhaanden komme til at virke saaledes, at vi kan komme ind i normale Tilstande. Men vi er ikke i normale Tilstande endnu, der er saare langt tilbage desværre. Gid det var saaledes, som det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg sagde, at nu kunde man bygge for 100 Kr. pr. Kvadratmeter; men saaledes er det ikke. Var det saaledes, saa var vi nede paa de normale Byggepriser, men det er vi ikke. Jeg gaar ud fra, at man maa regne med som sikkert, at her i Hovedstaden vil Byggepriserne komme til at ligge omkring 175 Kr. nu i den kommende Sommer imod 100 Kr. i 1914; de vil være noget lavere ude omkring i Provinserne, men de vil paa ingen Maade være naaet ned til 100 Kr. pr. Kvadratmeter.

Forholdet vil altsaa være dette, at der vil være en betydelig Forskel mellem Byggeprisniveauet og det Niveau, som Huslejen kommer til at ligge paa, selv med den Forhøjelse, der nu er foreslaaet. Og da enhver jo nu regner med, at Prisniveauet vil dale ogsaa i det kommende Aar, bliver Resultatet, at dersom det offentlige ikke giver den, der skal bygge Boliger, nogen Sikkerhed for, at han ikke skal lide store Tab, saa gaar han ikke i Gang med at bygge. Det er jo Ulykken, det er hele Misæren, at saa længe vi er i den Periode, hvor Prisfaldet sætter ind, vil ingen vove de Midler, der er for Haanden, paa Byggeriet. Og man kan ikke trøste sig med, at man kunde afhjælpe dette Forhold ved at forhøje Huslejen. Huslejen vil ikke have nogen som helst Indflydelse paa selve Prisniveauet. Det vil gaa sin Gang nedad, saa at sige upaavirket af, om Huslejen sættes nogle Procent i Vejret eller ikke.

Det er derfor, at alle i det Udvalg, der har forhandlet i Indenrigsministeriet, er gaaet med til at foreslaa, at Samfundet skaffede Garanti til Veje for, at de, der byggede Boliger, ikke skulde lide Tab, idet man ydede dem Tilskud og desuden assurerede dem mod Fald i Priserne indtil et vist Niveau, som man tænkte sig vil

blive Fremtidens Byggeprisniveau, og som saa selvfølgelig ogsaa maa blive Fremtidens Lejeniveau for de Lejligheder, der allerede er bygget, de gamle Lejligheder; de nye Lejligheder kan ikke ventes at komme helt ned til dette Prisniveau — der er jo ogsaa altid en Fordel ved at bo i nye Lejligheder —, og man kunde vel nok regne med, at Forholdene var saa nogenlunde normale, selv om der var en Forskel af en 5—10 pCt. paa Lejen i de gamle og de nye Lejligheder.

Jeg skal slutte mine Udtalelser med saa indtrængende, som jeg paa nogen Maade kan, at henstille til den højtærede Indenrigsminister, at han hurtigst muligt optager Arbejdet for at faa tilvebragt de Midler, der er nødvendige for at give dette Tilskud og for at sikre mod den Risiko, der er forbundet med at bygge nye Boliger. Nye Boliger skal vi have, og gives Sikkerheden ikke mod Tabene, saa bliver de ikke bygget i den kommende Sommer, derom er der slet ingen Tvivl.

Indenrigsministeren (Kragh): Det fremgaar af samtlige Ordførerudtalelser, at det Emne, vi her behandler, deler Vandene stærkt. Vi mærker under Forhandlingen Dønningerne af den Bølgegang, der gaar ud over Landet, ikke mindst i denne Tid, som Udtryk for de modstridende Interesser, som Ejere og Lejere mener at have. Den Tilstand, der er tilvebragt gennem Krigslovgivningen og gennem de Følger, som Huslejelovgivningens Bestemmelser har haft, har bibragt de Kredse, som paa Ejernes og Lejernes Vegne offentligt agerer i denne Sag, den Forestilling, at der i Forholdet mellem Ejere og Lejere, er Tale om skarpe Interesses modsætninger. Imidlertid føler jeg mig overbevist om, at disse meget mere er af indbildt end af virkelig Art, og derfor tror jeg ogsaa, at de Forestillinger, som man nærer om de forfærdelige Følger, der vil komme af enhver Lempelse af Lovgivningen om Huslejens Regulering, er særdeles overdrevne.

I de Indlæg, som er fremkommet her fra de forskellige Partiers Side gennem Ordførere og andre Talere, har jeg fundet saavel Ejeropfattelsen som Lejeropfattelsen i Renkultur fremstillet. Dette kan ikke undre, thi vi maa huske paa, og jeg er ganske klar over, i hvilken Grad den